

Ured za komunikacije
Sarajevo, 17. 12. 2020.
Broj: 110-22-1-173-99/20

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE OSTAJE DOSLJEDNA U IZVRŠAVANJU ZAKONSKOG MANDATA

Poštovani predstavnici medija,

S obzirom na to da je danas, 17. 12. 2020. godine u listu „Nezavisne novine“ objavljen tekst sa tendencioznim naslovom, a sadrži netačne podatke/informacije koji se tiču aktivnosti Centralne banke Bosne i Hercegovine tokom pandemije, svim medijima dostavljamo na raspolaganje integralni tekst odgovora koji smo uputili „Nezavisnim novinama“, na njihov zahtjev.

Iako do sada nismo primjenjivali ovakav koncept komunikacije s predstavnicima medija, ovaj put to radimo zbog želje za pravovremenim i adekvatnim informisanjem javnosti. Pitamo se da li je namjera objavljenog teksta u ovom slučaju bila vršenje svojevrnog pritiska na Centralnu banku Bosne i Hercegovine, da poduzima aktivnosti koje su suprotne njenim zakonskim ovlaštenjima. Ovakav sličan vid pritiska vršen je na Centralnu banku Bosne i Hercegovine na početku pandemije, kada su se javljali zahtjevi poput dodatnog štampanja novca bez pokrića, finansiranja budžeta i sl. Danas, sasvim sigurno svjedočimo ispravnosti i opravdanosti svih odluka Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Uzimajući u obzir da sam tekst sadrži samo parcijalni dio odgovora koji je Centralna banka Bosne i Hercegovine dostavila ovom listu, na raspolaganje vam dostavljamo integralni tekst odgovora.

„Ovim putem Vam šaljemo odgovore na pitanja koja ste nam putem e-mail korespondencije dostavili 16. 12. 2020. godine, a koja glase:

- 1. Da li Centralna banka BiH planira reagovati i na koji način kako bi podstakla ekonomiju u uslovima pandemije virusa korona?**
- 2. Iz kojeg razloga CBBiH do sada nije reagovala s obzirom da su sve centralne banke iz regiona i Evrope reagovala pa čak i one koje imaju currency board (Bugarska, Danska)**

Odgovori Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH) se nalaze u nastavku, a ovom prilikom ćemo Vas ljubazno zamoliti da zbog blagovremenog i tačnog informisanja javnosti naše odgovore objavite integralno kako bi izbjegli paušalna i parcijalna tumačenja istih.

Ured za komunikacije /Ured guvernera CBBiH
Tel: (+387 33) 278 123
M. Tita 25, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
E-mail: pr@cbbh.ba
Web: www.cbbh.ba
Twitter: @CBBiH

YouTube: Centralna banka Bosne i Hercegovine/Central Bank of Bosnia and Herzegovina

U vremenu od početka pandemije, CBBiH u potpunosti izvršava sve svoje ciljeve i zadatke, u skladu sa ovlastima koje su propisane Zakonom o Centralnoj banci BiH i Ustavom Bosne i Hercegovine, posebno vezane za:

- Stabilnost domaće valute;
- Puštanje u opticaj gotovog novca;
- Upravljanje (investiranje) deviznih rezervi;
- Održavanje platnih i obračunskih sistema;
- Politiku obavezne rezerve;
- Ulogu bankarskog i fiskalnog agenta;
- Koordinaciju agencija za superviziju banaka i drugo.

S tim u vezi dostavljamo sljedeće informacije:

1. Valutni odbor kao model monetarne politike u Bosni i Hercegovini je stabilan.

CBBiH je fokusirana na svoju ključnu ulogu, a to je očuvanje monetarne stabilnosti, čime doprinosi finansijskoj stabilnosti u turbulentnim okolnostima izazvanim pandemijom. Stoga nam je od izuzetne važnosti adekvatno upravljanje deviznim rezervama CBBiH, s akcentom na sigurnosti ulaganja, zbog očuvanja aranžmana valutnog odbora. U tom smislu, **domaća valuta (KM) je stabilna i uživa potpuno povjerenje**, i na taj način CBBiH najbolje doprinosi stabilnosti bankarskog i finansijskog sistema, makroekonomskoj stabilnosti i očuvanju pretpostavki za ekonomski oporavak.

Na samom početku krize postojali su veliki pritisci da napustimo valutni odbor, štampamo novac i finansiramo budžet. To ne samo da bi bilo protivzakonito, nego bi značajno ugrozilo ekonomiju. Moramo podsjetiti da je i u Pismu namjere, potpisanom u aprilu ove godine, u tački 7. jasno navedeno: „Nećemo dozvoliti korištenje deviznih rezervi CBBiH za fiskalne potrebe jer bi to ugrozilo valutni odbor i zaprijetilo finansijskoj stabilnosti“.

2. Centralna banka BiH uredno pruža likvidnost komercijalnim bankama isplatom KM i EUR gotovine.

Ističemo da **gotovog novca ima dovoljno u opticaju**, CBBiH raspolaže dovoljnim količinama gotovog novca konvertibilne marke u trezorima CBBiH i može odgovoriti svim zahtjevima komercijalnih banaka u cilju snabdijevanja građanstva i privrede u BiH.

U toku prvog talasa pandemije izazvane virusom COVID - 19 u periodu od 16. 03. 2020. godine do 31. 05. 2020. godine iz trezora CBBiH komercijalnim bankama je isplaćeno 745.182.900,00 KM i 102.968.000,00 EUR. Svi zahtjevi komercijalnih banaka za KM i EUR efektivom su ispoštavani. Nakon ovog perioda došlo je do normalizacije potražnje za gotovim novcem te smo još jednom dokazali da građani BiH mogu imati povjerenje u našu instituciju.

Evidentno je da građani koriste i druge vidove plaćanja, kao i činjenica da su depoziti stabilni.

3. Devizne rezerve CBBiH su stabilne.

Devizne rezerve CBBiH su stabilne i iznose 13,65 milijardi KM na dan 14. 12. 2020. U trenutno izuzetno turbulentnim uslovima na svjetskim finansijskim tržištima, CBBiH upravlja deviznim rezervama na način koji osigurava likvidnost i sigurnost portfolija deviznih rezervi. U skladu sa zakonskim ograničenjima i drugim pravilima koja regulišu upravljanje deviznim rezervama, investiranje se vrši u prvoklasne vrijednosne papire

država članica euro zone i depozite kod centralnih i komercijalnih banka najboljeg kreditnog rejtinga.

Razlog tome jest što su **devizne rezerve garancija sistema valutnog odbora**. Stoga svako kada god poželi može svoje KM zamijeniti za eure i mi mu to garantujemo. Da bi to mogla garantovati, CBBiH mora biti sigurna da će moći povući svoja sredstva (ulaganja) u potpunosti (solventnost) i na vrijeme (likvidnost) kada joj zatrebaju, odnosno kada građani to žele. To je temelj na kojem počiva valutni odbor ali i stabilnost cijelog finansijskog sistema u BiH već preko dvije dekade.

4. Platni sistem u BiH funkcioniše neometano.

Platni i obračunski sistemi za međubankarska plaćanja, bruto poravnanje u realnom vremenu (BPRV) i žirokliring (ŽK), uredno funkcionišu u skladu s važećim radnim vremenom/terminskim planom i u potpunosti su usklađeni sa radom korespondentnih inostranih banaka. **Stabilnost, funkcionalnost i dostupnost platnih sistema je bila 100%**. U periodu od marta do novembra, izvršeno je ukupno 32.621.838 transakcija, ukupne vrijednosti 76.167.599.451,39 KM, od čega 792.653 transakcije kroz BPRV ukupne vrijednosti 62.772.564.085,52 KM i 31.829.185 transakcija žirokliringa ukupne vrijednosti 13.395.035.365, 87 KM.

Rad registara kojim upravlja CBBiH – Registar računa poslovnih subjekata i Centralni registar kredita, odvijao se redovno.

5. Obavezna rezerva se uredno ispunjava od strane komercijalnih banaka

Jedini instrument monetarne politike koje CBBiH ima na raspolaganju je obavezna rezerva. To su sredstva/depoziti komercijalnih banaka, odnosno njihovih deponenata (građana, preduzeća, vlada i dr.). Trenutna stopa obavezne rezerve iznosi 10%, što u apsolutnom iznosu sa 14. 12. 2020. iznosi 2,72 milijardi KM. **Pored toga, komercijalne banke, na isti datum, drže 3,07 milijardi KM iznad toga** (višak iznad obavezne rezerve). Radi se o novcu koji pripada bankama i u krajnjem, njihovim deponentima.

CBBiH na dnevnoj osnovi prati stanje na računima rezervi komercijalnih banaka i u slučaju potrebe će, u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima, djelovati na način da osigura potrebnu likvidnost tako što će razmotriti korekciju stope obavezne rezerve.

6. Uloga bankarskog i fiskalnog agenta

CBBiH u skladu sa Zakonom pruža usluge bankarskog i fiskalnog agenta. U skladu s tim, po nalogu svojih deponenata, Ministarstva finansija i trezora BiH (MFT BiH), Uprave za indirektno oporezivanje (UIO), Agencije za osiguranje depozita BiH (AOD), Federalnog ministarstva finansija (FMF), Registara vrijednosnih papira/hartija od vrijednosti RVPFBiH/CRHoV, Agencije za bankarstvo FBiH, a u skladu sa zaključenim ugovorima, obavlja poslove inostranog i domaćeg platnog prometa. CBBiH radi u standardnom radnom vremenu za ove vrste poslova i u potpunosti je usklađena sa radom korespondentnih ino banaka i radom platnih sistema.

7. Saradnja sa drugim učesnicima u procesu održavanja finansijske stabilnosti.

Krajem februara 2020. godine održan je sastanak bankarske koordinacije u skladu sa zakonskom nadležnošću CBBiH kojem su prisustvovala sve članice ovog tijela na nivou Bosne i Hercegovine. Dana 18.03.2020. godine održan je sastanak Stalnog odbora za finansijsku stabilnost Bosne i Hercegovine na kojem su razmatrana aktuelna pitanja u zemlji.

Gledajući sve gore navedeno, CBBiH je apsolutno izvršila sve funkcije svojim zakonom definisanim mandatom. Naš doprinos monetarnoj stabilnosti, a posredno i finansijskoj pa i makroekonomskoj stabilnosti prepoznat je od strane stručne i šire javnosti za što smo i nagrađivani, upravo radi odbrane naših principa u javnosti. Isto tako od međunarodne zajednice smo kao CBBiH dobili puno pohvala.

Posebno bismo istiakli naš doprinos u potvrđivanju kreditnog rejtinga i stabilnog izgleda Bosne i Hercegovine od strane renomiranih rejting kuća Moodys i Standard & Poors.

Što se tiče Vašeg drugog pitanja, CBBiH se često susreće sa zahtjevima koji nisu dio njenog zakonskog mandata, gdje se uspoređuje sa drugim centralnim bankama, uz česte pozive na aktivnosti koje nisu u skladu sa specifičnim mandatom CBBiH, jasno određenim Zakonom o CBBiH.

Konkretno, spomenuli ste Dansku i Bugarsku. Dakle, Centralna banka Danske ne funkcioniše kao aranžman currency board – cilj njene monetarne politike je cjenovna stabilnost (price stability), te u skladu s tim modeli se ne mogu komparirati. Što se tiče Bugarske, oni su poduzeli određene akcije u svojstvu supervizora, za koje CBBiH nema mandat. U skladu sa dostupnim informacijama, njihove akcije su bile sa ciljem bolje kapitaliziranosti i osiguranja likvidnosti bankarskog sistema. Što se tiče mandata Bugarske narodne banke, njihove izjave bile su identične našim i odnosile su se na očuvanje stabilnosti valutnog odbora, operativnosti platnih sistema i snabdijevanje gotovim novcem. Kada već govorimo o tome, CBBiH je, iako to nije njen direktni mandat, kroz mehanizme bankarske koordinacije i sastanak Stalnog vijeća za finansijsku stabilnost, dala svoj doprinos u definisanju mjera koje su entitetske agencije za bankarstvo donijele tokom pandemije, uključujući i moratorij na otplatu kreditnih partija.

Naglašavamo, da je CBBiH u aktuelnoj situaciji, vodila odgovornu i proaktivnu politiku u skladu sa Zakonom o CBBiH te će i dalje poduzimati sve moguće mjere u okviru svog monetarnog režima kako bi pomogla ekonomiju i stanovništvo.

Za kraj, važno je istaći šta monetarna politika, dakle centralna banka ne može učiniti. Monetarnom politikom se ne mogu rješavati pitanja kao što su nužne strukturne promjene, ne mogu se povećati javne investicije, niti poboljšati funkcionisanje institucija i slično. Drugim riječima, monetarna politika ima svoj ograničeni domet. A naš je prvenstveni doprinos da garantujemo stabilnost i time omogućavamo ekonomski prosperitet. CBBiH će nastaviti kontuirano pratiti sve raspoložive informacije o stanju ekonomije i blagovremeno informisati javnost o tome.“

S poštovanjem,

Ured za komunikacije